

Jullie zijn het lichaam van Christus

Preek over 1 Korintiërs 12:27

Te lezen: 1 Korintiërs 10:14-22 en 1 Korintiërs 12:12-31
Zuilen, 4 maart 1973

‘U bent het lichaam van Christus.’ Dat zegt Paulus tegen u en mij, zoals wij vanmorgen als christenen in deze kapel bijeen zijn. Met elkaar bent u het lichaam van Christus! Om deze uitspraak van Paulus op zijn waarde te kunnen schatten, moeten wij eerst nagaan wat een lichaam is.

Wat is een lichaam? Een verzameling botten, spieren en organen? Dat ook! Maar een lichaam is veel meer! Ons lichaam is onze wijze van in de wereld, onder de mensen zijn. Wij zijn er door ons lichaam. Wat zegt u tegen uw man, wanneer deze met gefronste wenkbrauwen voor zich uit zit te staren? Wanneer u het lichaam van uw man alleen zou zien als een verzameling botten, spieren en organen zou u tegen hem zeggen: ‘Jan, wat is de huid boven de wenkbrauwbogen van je schedel merkwaardig gerimpeld.’ Maar dat zegt u niet. U vraagt: ‘Jan, zit je ergens mee?’ Wat er in uw man omgaat, komt u via zijn lichaam te weten: Zijn gelaatsuitdrukking, zijn manier van lopen, de klank van zijn stem.

Wat is ons lichaam? Het is uitdrukking van onze gedachten en gevoelens. Ons lichaam is de wijze waarop wij in de wereld, onder de mensen zijn. Door ons lichaam hebben wij contact met de wereld, met de mensen. Dankzij de ogen van uw lichaam weet u hoe een narcis bloeit. U kunt met anderen van gedachten wisselen omdat u oren hebt om te luisteren, uw tong om te spreken en een hand die een pen kan hanteren.

Wat is ons lichaam? Ons lichaam is de wijze waarop wij in de wereld, onder de mensen zijn. Wij zijn er door ons lichaam: Liefhebbend en hatend, gevend en nemend. Wanneer iemand ervoor zichzelf aan twijfelt dat hij door zijn lichaam onder de mensen is, moet zijn buurman of buurvrouw in de kapel maar vragen hem even in de arm te willen knijpen. Dan kan hij zich overtuigen.

Paulus zegt u en mij: Samen bent u het lichaam van Christus. Dat wil dus zeggen: Als gemeente zijn wij met elkaar de wijze waarop Christus na zijn hemelvaart, in de wereld, onder de mensen is. Christus is gezeten aan de rechterhand van God, in de hemel. Maar door zijn gemeente is hij tegelijkertijd in de wereld, onder de mensen. Hierbij moeten we een ding goed bedenken: Wanneer de gemeente het lichaam van Christus is, moet er overeenkomst zijn tussen de gemeente en het lichaam van Jezus, waarin Jezus tussen kerst en hemelvaart zelf onder de mensen was. Het gaat over dezelfde Christus! Het lichaam waarin Christus nu op aarde is, moet lijken op het lichaam waarmee Jezus indertijd drieëndertig jaar op aarde was. Wat zegt het nieuwe testament van het lichaam van Jezus tussen kerst en hemelvaart?

Toen Jezus met zijn discipelen het laatste avondmaal gebruikte, nam hij een stuk brood, brak het en reikt het zijn discipelen aan met de woorden: ‘Dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt.’

Dat was Jezus’ lichaam: Overgave voor ons. Op Goede Vrijdag heeft Jezus zijn lichaam overgegeven. Vrijwillig leverde hij zijn lichaam uit aan de soldaten die hem

een doornenkroon op zijn hoofd zetten en hem een spotkleed omhingen. Vrijwillig gaf hij zijn lichaam over aan degenen die hem aan het kruis nagelden. Dit was Jezus' lichaam: Uitlevering aan mensen. Overgave voor ons. Petrus zegt: U bent met elkaar het lichaam van Christus! Dat wil zeggen: Wij zijn met elkaar de wijze waarop Jezus zich in onze tijd uitlevert aan mensen. Wij zijn met elkaar de manier waarop Christus zichzelf overgeeft ten behoeve van ons. Als gemeenteleden vormen wij het lichaam van Christus. Als gemeenteleden zijn wij voor elkaar de wijze waarop Christus zichzelf aan eenieder van ons weggeeft.

Christus geeft zichzelf aan u via uw medebroeder of zuster. Wanneer u problemen hebt, mag u van Christus verwachten, dat hij u helpt. Maar u moet er wel ernstig rekening mee houden dat hij u wilt helpen via een broeder of zuster in de gemeente. Want samen met anderen vormt u het lichaam van Christus, dat is: De wijze waarop Christus zich aan mensen, zich aan u, geeft. Het zou geweldig zijn wanneer wij in de gemeente zo aan Christus en aan elkaar verbonden zouden worden, dat wij elkaar gaan zien als de wijze waarop Christus zich aan ons geeft. Wanneer u moeilijkheden kent, moet u er met een ander in de gemeente over durven en kunnen spreken. In het vertrouwen dat God die ander het inzicht en de wijsheid geeft om u te helpen. In de zekerheid dat die ander uw moeilijkheden niet onderwerp van kletspraak, maar tot onderwerp van gebed maakt. In uw problemen en vragen wil Christus zich helpend aan u geven. Via de broeder of zuster in de gemeente. Want samen vormt u het lichaam van Christus, dat is: de wijze waarop Christus zich aan mensen geeft. Het kan zijn, dat iemand in de gemeente gebukt gaat onder een schuldgevoel. Zo'n gemeentelid kun je alleen maar aanraden Christus te vragen zijn leven te doorzoeken en hem van schuld te willen vrijspreken. In alle schuld wil Christus zich geven als degene die vergeeft en vrijspreekt. Maar u moet er ernstig rekening mee houden dat Christus zich via zijn lichaam, zijn gemeente, vergevend en vrijsprekend aan u wilt geven.

De verhouding met Christus en met elkaar moet zo zijn dat u sommigen in de gemeente als biechtvader kunt vertrouwen. Dat u weet dat het verhaal over uw schuld, bij hem of haar veilig is. Dat u weet dat u met dat gemeentelid zo kunt praten en bidden, dat u uzelf na afloop door Christus van uw schuld bevrijd weet. Het kan gebeuren, dat een van u het niet langer kan opbrengen om voor een bepaalde zaak, een bepaald persoon te bidden omdat u het gevoel hebt dat uw gebed niet verhoord wordt. Omdat u misschien zelf zo in die zaak verwickeld bent geraakt, of zo in die persoon teleurgesteld bent, dat u er niet meer eerlijk en nuchter met God over kunt spreken. De onderlinge verhoudingen in de gemeente moeten zo zijn, dat u dit tijdens de bidstond van de wijkavond aan anderen durft mee te delen. In de zekerheid, dat anderen met u zullen bidden. Wat u als enkeling niet langer kunt opbrengen, wordt in de gemeenschap van de gemeente weer mogelijk. Met elkaar vormen wij het lichaam van Christus, dat is: De wijze waarop Christus zich aan mensen geeft. De voorbede, dat is de oproep van Christus zich helpend aan mensen te geven, is daarom in de eerste plaats een zaak van het lichaam Christus, de gemeente.

Paulus zegt: 'U bent met elkaar het lichaam van Christus.' De gemeente is de wijze waarop Christus, na zijn hemelvaart, op aarde onder de mensen is. Het laatste avondmaal en Golgotha maken duidelijk van welke aard Jezus' lichaam is. 'Dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt.' Jezus' lichaam betekent helpende, reddende, vergevende overgave aan mensen.

Als gemeente zijn wij het lichaam van Christus. Gemeenteleden zijn leden waardoor Christus zich helpend, reddend en vergevend aan mensen geeft. Het ene lid gebruikt Christus om zijn wijsheid en bestuur aan de gemeente te geven. Door een ander lid geeft Christus zich lerend en onderwijzend aan de gemeente. Door weer een ander lid treedt Christus heel praktisch helpend op. Ik durf dit laatste heel scherp te stellen. Wanneer u bij een zieke broeder en zuster tijdelijk de huishouding verzorgt, kan het zo zijn dat deze mensen in u Christus zelf helpend aanwezig weten.

Paulus zegt over uw en mijn plaats in de gemeente, zijn lichaam: 'God heeft de leden, elk in het bijzonder, hun plaats in het lichaam aangewezen, zoals hij dat heeft gewild.' En verder: 'Daarom kan het oog niet zeggen tegen de hand: Ik heb u niet nodig, of ook het hoofd tot de voeten: Ik heb u niet nodig.' Kijkt u nu eens om u heen naar uw medegemeenteleden. Doet u het gerust! U hebt lang genoeg naar mij als gemeentelid gekeken, om nu voor enkele ogenblikken aandacht aan de andere leden te mogen schenken. Ziet u broeders en zusters zitten? Tot geen van hen kunt u zeggen: Ik heb u niet nodig! Waarom niet? Omdat u tegen Christus niet kunt zeggen: Ik heb u niet nodig!

U bent samen met de ander leden van Christus' lichaam. U leeft samen met de ander in de werkingssfeer van Christus' zelfovergave aan de mensen. U hebt dat nodig, dat Christus zich aan u geeft. Daarom hebt u de ander nodig. Want in zijn lichaam geeft Christus zich via de ander aan u. De volle rijkdom van wat Christus aan u te geven heeft betaalt Christus via de broeders en zusters aan u uit. De kwartjes via broeder Jansen en de guldens via zuster Pietersen. Maar u hebt hen allen nodig om het volle bedrag te ontvangen.

'U bent met elkaar het lichaam van Christus.' Hoe word je lid in het lichaam van Christus? Door Christus te nemen zoals hij zich aan u geeft. Je kunt het vergelijken met een huwelijksluiting. Man en vrouw zijn één, zoals Christus en zijn gemeente één zijn. Hoe worden man en vrouw één? De ambtenaar van de burgerlijke stand vraagt aan de man: 'Neemt u tot uw wettige echtgenote' En de man antwoordt: Ja! Daarna vraagt de ambtenaar aan de vrouw: 'Neemt u tot uw wettige echtgenoot' En de vrouw antwoordt: Ja! Man en vrouw nemen elkaar zoals zij zich aan elkaar geven. En zo worden zij één lichaam.

Hoe word je lid van Christus' lichaam. Hoe word je één lichaam Christus? Door Christus te nemen zoals hij zich aan u geeft! Deze eenwording met het lichaam van Christus vieren wij straks aan het avondmaal. Aan het avondmaal reikt Christus u het brood aan met de woorden: 'Dit is mijn lichaam dat voor u gegeven wordt'. U hoeft slechts het brood te nemen en te zeggen: Ik heb u nodig Heer, ik dank u dat u zich zo aan mij geeft. In het eten van het avondmaalsbrood vieren wij onze eenwording met het lichaam van Christus, dat voor ons werd gegeven.

Zoals wij uit 1 Korintiërs 10 lezen: 'Is niet het brood dat wij breken, een gemeenschap met het lichaam van Christus?' Wanneer wij het brood nemen en eten vieren wij onze eenwording met het lichaam van Christus. Vieren wij het, dat wij leden zijn van het lichaam waarin Christus zich overgeeft aan mensen.

U bent samen het lichaam van Christus! Een lichaam vormt een eenheid. In zijn lichaam geeft Christus zich aan mensen. In de gemeente geeft Christus zich via de

broeder en zuster aan u. De gemeente is een eenheid omdat wij allen Christus in zijn zelfovergave nodig hebben.

Via broeder A en zuster B geeft Christus zich aan u. En via u en zuster B geeft hij zich aan broeder A. Daarom bent u één. U bent een in Christus' zelfovergave. Deze eenheid in Christus' zelfovergave vieren wij aan het avondmaal. Rond de avondmaalstafel wordt duidelijk dat de gemeente geen samenraapsel is van individuen die elk voor zich hun eigen weg gaan. Er is een diepgaand verschil tussen de avondmaalstafel en de tafels in een restaurant. Aan de tafels in een restaurant nemen de enkelingen plaats. Meneer Jansen, op zakenreis, heeft trek gekregen. Hij parkeert zijn auto voor hotel 'De gouden leeuw'. Hij kijkt of het er niet te druk is. Daarna gaat hij naar binnen. Zoekt een leeg tafeltje uit. Bestelt waar hij zin in heeft. Hij leest zijn krantje. Gebruikt zijn maaltijd. Betaalt zijn rekening. Gaat na een blik op zijn horloge haastig weg. Als enkeling is hij gekomen. Als enkeling heeft hij zijn maaltijd genoten. Als enkeling vertrekt hij weer. Restauranttafels zijn neergezet voor de enkelingen. Mensen of groepjes mensen kunnen zonder enige verplichting ten opzichte van de andere bezoekers plaats nemen, hun honger stillen, dorst lessen en weer vertrekken. Alleen de rekening moet betaald worden. Maar verder is alles volledig vrijblijvend. Aan een restauranttafel ben je enkeling onder de enkelingen.

Aan de avondmaalstafel nemen mensen plaats die een gemeenschap vormen. Avondmaal gangers drinken wijn uit een beker. Zij eten brood van een schaal die rondgaat. Avondmaalgangers vormen een eenheid. Zij zijn een omdat Christus zich in brood en wijn aan eenieder van hen overgeeft. Aan de avondmaalstafel zitten geen enkelingen, voor zichzelf hun privé honger te stillen of hun privé dorst te lessen. Zij geven elkaar de schaal met brood door. En reiken elkaar de beker wijn aan. Avondmaalgangers zijn geen enkelingen, uitsluitend geconcentreerd op eigen behoeften. Het zijn leden van een gemeenschap, die oog hebben voor de behoeften van de ander. Zij geven elkaar brood en wijn door. Wanneer u straks het avondmaalsbrood neemt en aan uw buurman doorgeeft, neemt u Christus in zijn zelfovergave aan u en geeft u Christus in zijn zelfovergave aan uw buurman. En zo bent u leden van het ene lichaam van Christus dat op Golgotha aan mensen werd weggegeven.

Amen.